

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 10, 2024

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:412](#) 19-03-2024

Bewijsuitsluiting in verband met ontbreken rechtsbijstand?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:455](#) 19-03-2024

Binnendringen website: binnendringen geautomatiseerd werk?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:415](#) 19-03-2024

Is het aannemelijk dat de getuige niet binnen de aanvaardbare termijn kan worden gehoord als bedoeld in artikel 288 lid 1 aanhef en onder a Sv?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:450](#) 19-03-2024

Kon het hof het bewezen verklaarde kwalificeren als ‘meermalen gepleegd’?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:438](#) 19-03-2024

Kon het hof wat betreft de motivering van de bewezenverklaring het vonnis van de rechtbank bevestigen, nu de raadsman in eerste aanleg vrijspraak heeft bepleit? En is de strafmotivering innerlijk tegenstrijdig?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:416](#) 19-03-2024

Is het aannemelijk dat de getuige niet binnen de aanvaardbare termijn kan worden gehoord als bedoeld in artikel 288 lid 1 aanhef onder a Sv?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:378](#) 12-03-2024

Had het hof het OM niet-ontvankelijk moeten verklaren in de vervolging van de verdachte, omdat de verdachte lijdt aan een zodanige psychogeriatrische aandoening waarvan in redelijkheid geen herstel valt te verwachten?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:377](#) 12-03-2024

Verzet artikel 181 Sv zich ertegen dat de officier van justitie een vordering doet aan de rechter-commissaris die toepassing zal geven aan de voorschriften van artikel 98 Sv?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:384](#) 12-03-2024

Kon het hof oordelen dat de door de verdachte meegenomen vuilniszak ‘aan een ander toebehoorde’?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:313](#) 12-03-2024

Kon de rechtbank na gegrondverklaring van het beklag beslissen dat de ‘fysieke goederen’ moeten worden teruggegeven aan de ‘redelijkerwijs rechthebbende’ in

plaats van aan de klagster?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:314](#) 12-03-2024

Heeft de rechtbank nagelaten te onderzoeken of met de manier waarop de schifting van de in beslag genomen stukken en gegevens onder leiding van de rechter-commissaris heeft plaatsgevonden, het verschoningsrecht in voldoende mate is gewaarborgd?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:312](#) 12-03-2024

Heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat beklag op grond van artikel 98 lid 4 Sv niet openstaat voor de niet-verschoningsgerechtigde klager?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:363](#) 12-03-2024

Bewijsklachten omtrent bewezenverklaring zware mishandeling.

Annotatie

[Annotatie bij Hoge Raad 12 september 2023, ECLI:NL:HR:2023:1159.](#)

mr. D.G.J. Grimmelikhuijzen

ANNOTATIE

**Annotatie bij Hoge Raad 12 september 2023,
ECLI:NL:HR:2023:1159.**

mr. D.G.J. Grimmelikhuijzen

1. Vanaf halverwege de jaren tachtig wordt in beleidsstukken uitgedragen dat criminaliteitsbestrijding niet slechts een exclusieve overheidsaangelegenheid kan zijn, maar dat ook voor de maatschappij een taak is weggelegd. Onder het mom van ‘responsabilisering’ is een deel van de verantwoordelijkheid voor veiligheid, en de bestrijding en preventie van criminaliteit bij maatschappelijke organisaties en in het verlengde daarvan de individuele burger gelegd (*Kamerstukken II* 1984/85, 18995, nr. 2, p. 15). Die handschoen is ook opgepakt. Niet enkel uit ideële, maar ook uit commerciële overwegingen zijn organisaties, ondernemingen en individuen zich gaan begeven op het terrein van strafrechtelijke handhaving. Daar is – bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van capaciteitsbesparing – best iets voor te zeggen, maar het roept ook vragen op.

Strafrechtelijk handelen is immers sterk gereguleerd. Zo kan strafvordering slechts plaatsvinden ‘op wijze bij wet voorzien’ en zijn de rollen van de verschillende actoren binnen de strafrechtspleging scherp afgebakend. Door opsporing, vervolging en berechting te concentreren bij een beperkt aantal publieke actoren is het mogelijk te normeren en te controleren. Dat (ogenschijnlijk) gesloten systeem wordt echter opengebroken wanneer ook andere, private actoren zich in de strafrechtelijke rechtshandhaving mengen. Dan ontstaat ook direct de vraag hoe het gedrag van zulke niet-klassiek-strafrechtelijke actoren genormeerd dient te worden en naar welke maatstaf.

2. Het bovenstaande wordt goed geïllustreerd door de casus die aanleiding gaf tot het hier te bespreken arrest. De vraag die daarin centraal staat, is wat de gevolgen moeten zijn van bewijs dat op mogelijk onrechtmatige wijze is vergaard door personen die formeel geen opsporingsambtenaar zijn. In dit geval betrof het een particulier recherchebureau dat ingeschakeld was door de makers van een televisieprogramma om informatie in te winnen over een potentiële stalker. Medewerkers van dit bureau hadden daartoe een peilbaken geplaatst onder de auto van de vermeende stalker. Op basis van de via het peilbaken

verkregen gegevens kon de latere verdachte gelokaliseerd worden en werd ter plaatse overgegaan op fysieke observatie. Zowel de peilbakengegevens, als een verklaring naar aanleiding van de fysieke observatie, zijn vervolgens als bewijs ingebracht in de latere strafzaak tegen de verdachte. De rechtmatigheid van het gebruik van dit bewijs is zowel in eerste aanleg, als in hoger beroep zonder succes door de verdediging bestreden.

3. Die gang van zaken geeft aanleiding tot een aantal vragen. Als eerste kan men zich afvragen of een particulier recherchebureau zich überhaupt mag bedienen van zo een ingrijpend middel als een peilbaken. En vervolgens, indien die vraag negatief beantwoord wordt, of die gegevens dan gebruikt mogen worden als bewijs in een strafzaak. Aan wie kan zo een onrechtmatigheid dan toegerekend worden en wat zijn daarvan de gevolgen in een concrete strafzaak?

4. Om te beoordelen of het handelen van het particuliere recherchebureau rechtmatig was, dient eerst helder te zijn welk beoordelingskader toegepast moet worden. Dat volgt niet uit het Wetboek van Strafvordering, onder andere omdat particuliere onderzoekers niet onder de actoren vallen die genoemd worden als opsporingsambtenaar in artikel 141 en 142 Sv. Toch is het ook niet zo dat de particuliere recherche hierdoor geheel gelijkgesteld kan worden met de overige 'gewone burgers' (C. Fijnaut, 'Bedrijfsmatige georganiseerde particuliere opsporing en (het Wetboek van) s/Strafvordering', in: M.S. Groenhuijsen & G. Knigge (red.), *Dwangmiddelen en rechtsmiddelen. Derde interimrapport onderzoeksproject Strafvordering 2001*, Deventer: Kluwer 2002, p. 696). De markt voor particuliere recherche is namelijk sinds 1997 gereguleerd via de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (Wpbr). Dit betekent dat, hoewel voor de beoordeling van de onrechtmatigheid in beginsel het kader van artikel 6:162 BW geldt, de daaruit voortvloeiende normen (mede) gekleurd worden door de toepasselijke sectorale gedragscodes (F.W. Bleichrodt, *Over burgers en opsporing* (rede Rotterdam), Deventer: Kluwer 2010, p. 14).

Particuliere recherchebureaus zijn vergunningsplichtig en dienen voor het verkrijgen en behouden van hun vergunning te voldoen aan bepaalde kwaliteitseisen. Nu bevat de Wpbr zelf weinig houvast voor de beoordeling van de rechtmatigheid van het handelen van recherchebureaus en hun medewerkers in concrete gevallen, maar dit is anders voor de Privacygedragscode particuliere recherchebureaus. In die gedragscode zijn onder meer normen en overwegingen te vinden ten aanzien van de inzet van onderzoekshandelingen die een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen kunnen opleveren. Nu is de code opgesteld door de sector zelf, maar deze is via artikel 23a van de Regeling particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus als voorwaarde voor vergunningsverlening verplicht gesteld, en wordt in de rechtspraak ook als leidraad genomen voor de beoordeling van de rechtmatigheid van het handelen van particuliere recherchebureaus (zie ook E.M.

Moerman, *Inburgeren in de opsporing* (diss. Rotterdam), Rotterdam: s.n. 2016, p. 221-225).

De gedragscode omvat ook het onderwerp 'observatie' (art. 7.4). Als buitengrens wordt daarbij genomen dat geen 'min of meer volledig beeld wordt verkregen van bepaalde aspecten van iemands leven' (vgl. art. 126g Sv en art. 285b Sr). Ook de toelaatbaarheid van het plaatsen van een (gps-)peilbaken komt aan bod. Dit is onder omstandigheden toegestaan, zij het slechts bij bedrijfsauto's en niet – zoals in de casus het geval was – bij een privévoertuig. De toelichting bij artikel 7.4 laat de deur in zulke gevallen echter wel op een kier staan waar gesteld wordt dat gebruik van zo een middel 'doorgaans geen rechtvaardiging [vindt] in de aard van de opdracht'. Het woord 'doorgaans' impliceert immers de mogelijkheid van een uitzondering (zie ook de overwegingen van het hof, aangehaald in r.o. 2.3.3).

Het vaststellen van een onrechtmatigheid is echter slechts de eerste stap. Hoe moet die onrechtmatigheid vervolgens meegewogen worden in de strafzaak tegen de verdachte? Om die vraag te kunnen beantwoorden moet eerst onderscheid gemaakt worden tussen gevallen waarbij de politie of het openbaar ministerie bepaalde gegevens of voorwerpen als het ware 'in de schoot geworpen' krijgen en gevallen waarbij de opsporingsdiensten bemoeienis hebben gehad met het op onrechtmatige wijze verkrijgen van bepaalde bewijsmiddelen.

In dat tweede geval is sprake van zogenoemde 'inmenging'. Deze inmenging is problematisch in het licht van artikel 8 lid 2 EVRM, nu voor iedere inmenging in de persoonlijke levenssfeer door het 'openbaar gezag' een wettelijke grondslag is vereist (S. Brinkhoff, *Startinformatie in het strafproces* (diss. Nijmegen), Deventer: Kluwer 2014, p. 42-48). Indien sprake is van overheidsdienaren die op enigerlei wijze direct of indirect betrokken zijn bij de onrechtmatige gegevensvergaring of zulk gedrag hebben 'geïnitieerd of gefaciliteerd', dan kan die onrechtmatigheid de opsporingsdiensten ook worden toegerekend (HR 14 november 2006, ECLI:NL:HR:2006:AX7471, r.o. 3.9). In de praktijk heeft deze benadering nogal eens tot gevolg dat de beoordeling van onrechtmatigheden die begaan zijn door personen die geen opsporingsambtenaar zijn voornamelijk in de sleutel van de inmenging gezet wordt, en er minder aandacht uitgaat naar het onrechtmatige karakter van de handeling zelf. Dat is enerzijds te begrijpen nu het strafrecht nu eenmaal over de normering van de in de wet genoemde categorieën personen gaat, en het (al dan niet onrechtmatige gedrag) van burgers onderling in principe een kwestie is voor het burgerlijk recht. De vraag is echter of het vanuit het perspectief van de verdachte, ten aanzien van wie op onrechtmatige wijze is gehandeld, veel troost biedt dat het een particuliere rechercheur was die de onrechtmatigheid begaan heeft en geen opsporingsambtenaar in formele zin, zeker wanneer op die wijze verzameld materiaal vervolgens in een strafzaak als bewijs wordt ingebracht.

In het geval de opsporingsdiensten bepaald, op onrechtmatige wijze verkregen bewijs 'in de

schoot geworpen krijgt’, is het uitgangspunt dat die onrechtmatigheid niet aan het gebruik als bewijs in een strafzaak in de weg staat (zie bijv. de KB-Lux-affaire). Het voorgaande betekent overigens niet dat onrechtmatigheden die geheel zonder inmenging van overheidsdienaren zijn gepleegd *nooit* een gevolg kunnen hebben in een strafzaak. Uit een recent overzichtsarrest over vormverzuimen (HR 1 december 2020, ECLI:NL:HR:2020:1889, SR 2020-0374, m.nt. Blom) volgt dat ook aan vormverzuimen die buiten het voorbereidend onderzoek zijn begaan rechtsgevolgen kunnen worden verbonden, indien zij ‘van bepalende invloed [zijn] geweest op het verloop van het opsporingsonderzoek naar en/of de (verdere) vervolging van de verdachte’. Ondanks dat formeel gezien zulke verzuimen buiten het toepassingsbereik van artikel 359a Sv vallen, dient voor de beoordeling van zulke onrechtmatigheden alsnog aansluiting gezocht te worden bij de voor de toepassing van artikel 359a Sv ontwikkelde criteria en wegingsfactoren. Zo kan bijvoorbeeld bewijsuitsluiting volgen, indien de onrechtmatigheid dusdanig is dat gebruik van het op die wijze verkregen materiaal een schending van het in artikel 6 EVRM gegarandeerde recht op een eerlijk proces zou opleveren (vgl. EHRM 5 februari 2008, ECLI:CE:ECHR:2008:0205JUD007442001 (*Ramanauskas/Litouwen*)).

5. In het onderhavige arrest zet de Hoge Raad het kader ten aanzien van onrechtmatigheden die begaan zijn door personen die geen opsporingsambtenaren zijn nog eens uiteen, en vult dit op onderdelen aan. Wanneer de vraag voorligt of bewijsuitsluiting zou moeten volgen, dient eerst te worden vastgesteld dat het materiaal dat op onrechtmatige wijze is verzameld ook is *gebruikt* bij het opsporingsonderzoek en/of de vervolging naar/van de verdachte. En, indien dit het geval is, of de resultaten van bepalende invloed zijn geweest op (beslissingen aangaande) opsporing en/of vervolging. Zo ja, dan kan aansluiting gezocht worden bij de beoordelingsfactoren uit artikel 359a lid 2 Sv en het uitgangspunt van subsidiariteit om te bepalen wat het gepaste rechtsgevolg van de vastgestelde onrechtmatigheid dient te zijn. Bewijsuitsluiting ligt in de rede in twee gevallen. Als eerste wanneer bewijsuitsluiting noodzakelijk is om een schending van artikel 6 EVRM te voorkomen. De tweede aanleiding voor bewijsuitsluiting is ongeoorloofde betrokkenheid van opsporingsambtenaren bij de onrechtmatige handeling die een ernstige schending van een strafvorderlijk voorschrift of rechtsbeginsel op zou leveren. De Hoge Raad licht nader toe wanneer sprake kan zijn van zulke betrokkenheid: namelijk wanneer het onrechtmatige gedrag van anderen dan opsporingsambtenaren door hen is geïnitieerd of gefaciliteerd. Daaronder valt ook het ‘welbewust laten begaan en/of voorduren’ van het onrechtmatige gedrag. Met die laatste toevoeging lijkt de Hoge Raad het kader iets aan te scherpen ten opzichte van eerdere – door de Hoge Raad zelf in zijn overwegingen ter vergelijking aangehaalde – jurisprudentie.

6. Tot slot nog twee overwegingen naar aanleiding van onderhavig arrest. De eerste ten

aanzien van de uitkomst van het cassatieberoep. Diende de informatie die voortvloeide uit het plaatsen van het peilbaken van het bewijs uitgesloten te worden? Het hof beantwoordt die vraag negatief, en de Hoge Raad laat dat oordeel in stand. De stappen uit de voorgaande paragraaf hoeven daarvoor niet eens allemaal doorlopen te worden. Dat is eigenlijk zonde, nu de onrechtmatigheid van het handelen van het particuliere recherchebureau feitelijk buiten beschouwing is gebleven. Er wordt als het ware van achteren naar voren geredeneerd, door te stellen dat nu er zich geen geval voordoet als genoemd in r.o. 2.5.4 (kortweg: geen schending art. 6 EVRM, geen inmenging), er geen bewijsuitsluiting zou kunnen volgen en het dus ook niet langer relevant is of het bewijs van ‘bepalende invloed is geweest’, en ook niet of de wijze waarop het bewijs is verkregen onrechtmatig is. Hoewel technisch-juridisch allicht juist, is dat in het kader van de op dit onderwerp toch wel broodnodige rechtsontwikkeling te betreuren. Het is dan ook te kort door de bocht om, zoals het hof dat deed, te stellen dat de rechtmatigheid van de bewijsvergaring door de particuliere recherche, een vraag is van civielrechtelijke aard, die dus verder buiten beschouwing kan blijven (vgl. concl. A-G E.J. Hofstee 16 mei 2023, ECLI:NL:PHR:2023:509, par. 23-24). Zeker nu de roep om publiek-private samenwerking in strafrechtelijke context de laatste jaren steeds sterker wordt, is voldoende afbakening van de ruimte tussen de particuliere recherche en formele opsporingsambtenaren wenselijk. En juist waar de grenzen vervagen door samenwerking – en de kans groter wordt (of dit zelfs expliciet het doel van de samenwerking is) dat materiaal dat verzameld is door particuliere onderzoekers, ingebracht wordt als bewijs in een strafzaak – dient bij uitstek de strafrechter, vanuit strafrechtelijk perspectief, de zaak zo volledig mogelijk te beoordelen (vgl. Hof ’s-Gravenhage 27 januari 2022, ECLI:NL:GHDHA:2022:57 en ECLI:NL:GHDHA:2022:58 (*Proeftuin-verzekeringsfraude*)). Op die wijze kan de praktijk ook de bouwstenen geboden worden om samenwerking verder op verantwoorde wijze vorm te geven.

In het verlengde van dat laatste ligt ook de tweede overweging ten aanzien van het arrest. Die ziet op het verder uitwerken van het criterium voor ‘inmenging’. Onder ‘initiëren en faciliteren’ vallen nu expliciet ook vormen van (bewust) nalaten door opsporingsambtenaren die kennis hebben van eventuele, door anderen begane onrechtmatigheden. Dat is in beginsel toe te juichen nu voorkomen moet worden dat de verleiding ontstaat de ogen bewust te sluiten, om zodoende toch maar gebruik te kunnen maken van bewijs dat anders mogelijk onbruikbaar zou zijn. Het mag immers nooit zo zijn dat gebruik (of: misbruik) gemaakt wordt van (samenwerking met) private partners om strafrechtelijke waarborgen te omzeilen. In zulke gevallen dient dan ook uitgesloten te worden dat publieke actoren profiteren van onrechtmatigheden die begaan worden door private actoren (Th.A. de Roos, ‘Burgers, overheid, rechtshandhaving en eigenrichting’, *Tijdschrift voor Criminologie* 2000, afl. 4, p. 316). In dat kader zou het allicht juist aan te raden zijn om al in een vroeg stadium overleg plaats te laten vinden tussen private en publieke onderzoekers, zeker als het gezamenlijke doel is om

bewijs te verzamelen dat bruikbaar is in een latere strafzaak. In zulke gevallen is inmenging zelf niet zozeer bezwaarlijk, indien dit tot doel heeft om overkoepelende strafrechtelijke waarden te garanderen en zodoende te komen tot bewijsvergaring die niet alleen voldoet aan de voor de particuliere onderzoekers gestelde kaders, maar tevens aan de algemeen-strafrechtelijke. In dat opzicht biedt een aangescherpt inmengingscriterium ook kansen. Indien eerder aansprakelijkheid aan de zijde van de publieke onderzoekers aangenomen kan worden voor onrechtmatige handelingen door private samenwerkingspartners, dan kan dit ook als prikkel dienen om ervoor zorg te dragen dat zulke onrechtmatigheden voorkomen worden. Dat kan door afstemming in een concrete zaak, maar ook door meer algemene overlegstructuren of door het harmoniseren van de toepasselijke regelgeving. Dat vergt echter wel dat juist door de publieke actoren verantwoordelijkheid wordt genomen, en regie wordt gevoerd. Die aansporing geldt overigens niet alleen voor publieke actoren in praktische samenwerkingssituaties, maar geldt net zozeer – meer op afstand – voor de wetgever en beleidsmakers. Die inspanning mag echter ook van de overheid verwacht worden gezien haar nog altijd unieke, publieke verantwoordelijkheid voor strafrechtelijke rechtshandhaving.

RECHTSPRAAK

Is het aannemelijk dat de getuige niet binnen de aanvaardbare termijn kan worden gehoord als bedoeld in artikel 288 lid 1 aanhef onder a Sv?

Is het aannemelijk dat de getuige niet binnen de aanvaardbare termijn kan worden gehoord als bedoeld in artikel 288 lid 1 aanhef onder a Sv?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over het oordeel van het hof dat onaannemelijk is dat [betrokkene 1] binnen een aanvaardbare termijn als getuige kan worden gehoord.

Bij toepassing van artikel 288 lid 1 aanhef en onder a Sv staat de vraag voorop of het mogelijk is de getuige binnen afzienbare termijn te (doen) horen (vgl. HR 29 maart 2022, ECLI:NL:HR:2022:466).

Het hof heeft aan het oordeel dat het onaannemelijk is dat [betrokkene 1] binnen aanvaardbare termijn als getuige kan worden gehoord in de kern ten grondslag gelegd dat het in de strafzaken van de verdachte en de medeverdachten gelijktijdig op 22 juli 2022 uitspraak wil doen en dat het horen van de getuige ervoor zou zorgen dat een definitieve afdoening in alle strafzaken langer op zich zou laten wachten. Dat oordeel is niet zonder meer begrijpelijk, nu uit het proces-verbaal van de raadsheer-commissaris van 21 maart 2022 volgt dat (i) [betrokkene 1] ruim een maand voorafgaand aan deze beslissing traceerbaar en beschikbaar was voor verhoor, maar dat verhoor ten gevolge van een misverstand niet door is gegaan en (ii) de Turkse autoriteiten en de getuige bereid waren mee te werken aan een nieuwe datum voor een verhoor.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, slaagt het.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:416

Zaaknummer: 22/02855

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en T.B. Trotman

Advocaten: R. Zilver

Wetsartikelen: 288 Sv

RECHTSPRAAK

Kon het hof wat betreft de motivering van de bewezenverklaring het vonnis van de rechtbank bevestigen, nu de raadsman in eerste aanleg vrijspraak heeft bepleit? En is de strafmotivering innerlijk tegenstrijdig?

Kon het hof wat betreft de motivering van de bewezenverklaring het vonnis van de rechtbank bevestigen, nu de raadsman in eerste aanleg vrijspraak heeft bepleit? En is de strafmotivering innerlijk tegenstrijdig?

Beoordeling van het eerste cassatiemiddel

Het cassatiemiddel voert aan dat het hof wat betreft de motivering van de bewezenverklaring van het in de zaak met parketnummer 09-002826-18 ten laste gelegde het vonnis van de rechtbank niet zonder meer had mogen bevestigen omdat daarin ten onrechte is volstaan met een opgave van bewijsmiddelen als bedoeld in artikel 359 lid 3 Sv.

De rechtbank heeft in het vonnis volstaan met een opgave van bewijsmiddelen als bedoeld in de tweede volzin van artikel 359 lid 3 Sv. De raadsman van de verdachte heeft bij de behandeling van de zaak in eerste aanleg vrijspraak bepleit van dit feit. Uit de bewoordingen van artikel 359 lid 3 Sv volgt dat deze bepaling in ieder geval geen toepassing kan vinden als door of namens de verdachte op de terechtzitting vrijspraak is bepleit. Het hof had het vonnis daarom alleen mogen bevestigen met de in artikel 423 lid 1 Sv bedoelde aanvulling van gronden, die bestaat uit de in de eerste volzin van artikel 359 lid 3 Sv bedoelde weergave van de inhoud van de bewijsmiddelen (vgl. HR 6 september 2016, ECLI:NL:HR:2016:2026). Het cassatiemiddel klaagt daarover terecht.

Dit leidt echter om de volgende redenen niet tot cassatie. Uit wat hiervoor is weergegeven kan worden afgeleid dat de verdachte op de terechtzitting in hoger beroep van 21 januari 2019 de hem ten laste gelegde feitelijke gedragingen heeft bekend en dat de rechtbank het door de raadsman gevoerde, tot vrijspraak strekkende verweer gemotiveerd heeft verworpen. In hoger beroep heeft de verdediging dit verweer noch de verwerping door de rechtbank ter sprake

gebracht en in cassatie wordt ook niet geklaagd over de verwerping van dat verweer. Gelet hierop is de Hoge Raad van oordeel dat de verdachte onvoldoende belang heeft bij vernietiging van de uitspraak van het hof en terugwijzing van de zaak naar het hof met het oog op het alsnog weergeven van de inhoud van de gebruikte bewijsmiddelen.

Het cassatiemiddel is tevergeefs voorgesteld.

Beoordeling van het tweede cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de strafoplegging.

Het hof heeft de verdachte veroordeeld tot een gevangenisstraf van 179 dagen, waarvan 120 dagen voorwaardelijk, terwijl het in de strafmotivering heeft overwogen dat een gevangenisstraf van 179 dagen, waarvan 120 dagen voorwaardelijk, in beginsel een passende en geboden reactie vormt, maar gelet op de overschrijding van de redelijke termijn in plaats van deze gevangenisstraf een lagere gevangenisstraf passend en geboden is. Uit de overwegingen van het hof begrijpt de Hoge Raad dat het hof heeft bedoeld in verband met de schending van de redelijke termijn aan de verdachte een lagere gevangenisstraf op te leggen dan de gevangenisstraf die het hof in beginsel passend en geboden achtte. Het hof heeft echter – kennelijk abusievelijk – verzuimd die straf daadwerkelijk te verlagen.

Het cassatiemiddel is in zoverre terecht voorgesteld. De Hoge Raad zal dat verzuim zelf herstellen. Bovendien doet de Hoge Raad uitspraak nadat meer dan twee jaren zijn verstreken na het instellen van het cassatieberoep. Een en ander brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden. Dit moet leiden tot vermindering van de opgelegde gevangenisstraf van 179 dagen, waarvan 120 dagen voorwaardelijk.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:438

Zaaknummer: 21/05316

Rechters: V. van den Brink, Y. Bururma en A.E.M. Röttgering

Advocaten: M.J. van Berlo, R.J. Baumgardt en S. van den Akker

Wetsartikelen: 359 Sv en 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Kon het hof het bewezen verklaarde kwalificeren als ‘meermalen gepleegd’?

Kon het hof het bewezen verklaarde kwalificeren als ‘meermalen gepleegd’?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof het bewezen verklaarde ten onrechte heeft gekwalificeerd als ‘meermalen gepleegd’.

Vooropgesteld moet worden dat de rechter bij de vraag of de verdachte van het plegen van het misdrijf ‘zijn beroep maakt of het plegen van dit misdrijf als bedrijf uitoefent’ in de zin van artikel 337 lid 3 Sr – naast andere omstandigheden die kunnen duiden op grootschalig en professioneel handelen – mede kan betrekken of het opzettelijk invoeren, doorvoeren of uitvoeren en/of verkopen en/of te koop aanbieden en/of afleveren en/of uitdelen en/of in voorraad hebben meermalen heeft plaatsgevonden.

Als de rechter bij deze vraag heeft betrokken dat sprake is van meermalen plegen van het misdrijf als bedoeld in artikel 337 lid 1 Sr, sluit die enkele omstandigheid niet uit dat zich verder de situatie kan voordoen dat ook het bestanddeel ‘de schuldige van het plegen van het misdrijf (...) zijn beroep maakt of het plegen van dit misdrijf als bedrijf uitoefent’ als bedoeld in artikel 337 lid 3 Sr, meermalen is gepleegd en dat op die grond wordt geoordeeld dat sprake is van op zichzelf staande handelingen die meer dan één misdrijf opleveren. (Vgl. over ‘in de uitoefening van een beroep of bedrijf’ in de zin van art. 11 lid 3 Opiumwet, HR 10 februari 2015, ECLI:NL:HR:2015:268.)

Het hof heeft bij de in de bewezenverklaring tot uitdrukking gebrachte omstandigheid dat de verdachte ‘het plegen van dit misdrijf als bedrijf uitoefent’ in de zin van artikel 337 lid 3 Sr mede betrokken de stelselmatigheid en duurzaamheid van de werkwijze die de verdachte heeft gevolgd bij het plaatsen van advertenties op de websites Marktplaats.nl en Picturatrail.com en in WhatsApp-berichten aan onder meer de mededader [betrokkene 1]. Het hof heeft daarnaast vastgesteld dat de verdachte zich ‘bij herhaling’ heeft schuldig gemaakt aan het medeplegen van het opzettelijk te koop aanbieden, afleveren en in voorraad hebben van waren, die zelf of op hun verpakking valselijk waren voorzien van de handelsnaam van

een ander of van het merk waarop een ander recht heeft, terwijl de verdachte en zijn mededader het plegen van deze misdrijven telkens als bedrijf uitoefenden. Uit de bewijsvoering kan in dit verband worden afgeleid dat in de bewezen verklaarde periode van bijna vijf maanden meerdere op zichzelf staande handelingen in de uitoefening van een bedrijf van de verdachte op uiteenliggende tijdstippen kunnen worden onderscheiden, die betrekking hebben op telkens verschillende partijen uiteenlopende waren (kleding, parfums of schoenen). Gelet daarop getuigt het oordeel van het hof dat het bewezen verklaarde meermalen is gepleegd niet van een onjuiste rechtsopvatting en is het niet onbegrijpelijk.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:450

Zaaknummer: 21/05292

Rechters: V. van den Brink, C.N. Dalebout en Y. Buruma

Advocaten: R.J. Baumgardt en M.J. van Berlo

Wetsartikelen: 337 Sr

RECHTSPRAAK

Is het aannemelijk dat de getuige niet binnen de aanvaardbare termijn kan worden gehoord als bedoeld in artikel 288 lid 1 aanhef en onder a Sv?

Is het aannemelijk dat de getuige niet binnen de aanvaardbare termijn kan worden gehoord als bedoeld in artikel 288 lid 1 aanhef en onder a Sv?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over het oordeel van het hof dat onaannemelijk is dat [betrokkene 2] binnen een aanvaardbare termijn als getuige kan worden gehoord.

Bij toepassing van artikel 288 lid 1 aanhef en onder a Sv staat de vraag voorop of het mogelijk is de getuige binnen afzienbare termijn te (doen) horen (vgl. HR 29 maart 2022, ECLI:NL:HR:2022:466).

Het hof heeft aan het oordeel dat het onaannemelijk is dat [betrokkene 2] binnen aanvaardbare termijn als getuige kan worden gehoord in de kern ten grondslag gelegd dat het in de strafzaken van de verdachte en de medeverdachten gelijktijdig op 22 juli 2022 uitspraak wil doen en dat het horen van de getuige ervoor zou zorgen dat een definitieve afdoening in alle strafzaken langer op zich zou laten wachten. Dat oordeel is niet zonder meer begrijpelijk, nu uit het proces-verbaal van de raadsheer-commissaris van 21 maart 2022 volgt dat (i) [betrokkene 2] ruim een maand voorafgaand aan deze beslissing traceerbaar en beschikbaar was voor verhoor, maar dat verhoor ten gevolge van een misverstand niet door is gegaan en (ii) de Turkse autoriteiten en de getuige bereid waren mee te werken aan een nieuwe datum voor een verhoor.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, slaagt het.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:415

Zaaknummer: 22/02856

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en T.B. Trotman

Advocaten: R. Zilver

Wetsartikelen: 288 Sv

RECHTSPRAAK

Binnendringen website: binnendringen geautomatiseerd werk?

Binnendringen website: binnendringen geautomatiseerd werk?

Wenk

Het openbaar ministerie klaagt in een zaak over de door het hof gegeven vrijspraak van het ten laste gelegde feit voor zover de tenlastelegging inhoudt dat de verdachte ‘in een (gedeelte van) een geautomatiseerd werk, te weten de website van [A], is binnengedrongen’.

Het hof heeft ten aanzien van de vrijspraak overwogen dat de verdachte – zakelijk weergegeven – ten laste gelegd is dat hij wederrechtelijk een geautomatiseerd werk zou zijn binnengedrongen, te weten de website van [A]. In het kader van deze uitspraak wordt aangenomen dat met een website een verzameling gegevens wordt bedoeld die als onderdeel van het World Wide Web via het internet toegankelijk is. Beoordeeld dient te worden of een dergelijke website als zodanig, nu het in de tenlastelegging ontbreekt aan enigerlei aanduiding van een inrichting in de zin van artikel 80sexies Sr die ertoe dient deze website toegankelijk te maken (in het algemeen spraakgebruik doorgaans aangeduid als ‘hosting’), als een geautomatiseerd werk in de zin van dit artikel kan worden aangemerkt.

Onder ‘geautomatiseerd werk’ wordt blijkens artikel 80sexies Sr – zoals geldend op de ten laste gelegde datum, te weten 25 augustus 2017 – verstaan ‘een inrichting die bestemd is om langs elektronische weg gegevens op te slaan, te verwerken en over te dragen’. Blijkens de wetsgeschiedenis heeft de wetgever in de begripsbepaling van ‘geautomatiseerd werk’ steeds het oog gehad op uitsluitend fysieke apparaten (vergelijk *Kamerstukken II* 1991/92, 21551, nr. 3, p. 5 en 6 en *Kamerstukken II* 2018/19, 34372, nr. 3, p. 85 e.v.).

Meer specifiek heeft de wetgever met betrekking tot de artikelen 138a (oud)/138ab (nieuw) Sr de opvatting tot uiting gebracht dat het daarbij gaat om de bescherming van het voorwerp waarin de gegevens zich bevinden, en niet om de gegevens zelf (zie onder meer *Kamerstukken II* 1990/91, 21551, nr. 6, p. 8-9 en *Kamerstukken II* 1998/99, 26671, nr. 3, p. 32-33).

Nu een website feitelijk slechts bestaat uit een samenstel van gegevens, geen fysieke vorm

heeft en derhalve het karakter van ‘inrichting’ ontbeert, bestaat op grond van het voorgaande voldoende aanleiding om een website niet aan te merken als geautomatiseerd werk. Zulks is in overeenstemming met het (onherroepelijke) het arrest ECLI:NL:GHDHA:2020:2005 waarin het ging om een Facebook-account.

Het hof heeft zich nochtans de vraag gesteld of het nadien gewezen arrest ECLI:NL:HR:2021:1944 tot een ander oordeel noopt. In dit arrest was de vraag aan de orde of sprake was van het belemmeren van toegang tot en/of het gebruik van een geautomatiseerd werk. De Hoge Raad overwoog omtrent het oordeel van het hof Amsterdam dat daarvan inderdaad sprake was:

‘Het is ook niet onbegrijpelijk, in aanmerking genomen dat de instandhouding van een actieve website vereist dat een geautomatiseerd werk in de onder 2.7 bedoelde zin in werking is, en dat het uitvoeren van een DDoS-aanval de toegang tot die website belemmert, wat meebrengt dat daardoor ook de werking van dit geautomatiseerd werk, voor zover het de functionaliteit van die website in stand houdt, wordt belemmerd.’

Het hof ziet hierin echter geen aanwijzing dat een website als zodanig wel als geautomatiseerd werk in de zin van artikel 80sexies Sr aangemerkt dient te worden. Het hof begrijpt de aangehaalde overweging aldus dat daarin alleen de vraag wordt beantwoord of de vaststelling dat sprake is van een DDoS-aanval op een website met zich brengt dat de werking van een specifiek geautomatiseerd werk wordt belemmerd. Het hof vindt voor deze lezing steun in de conclusie van de advocaat-generaal (ECLI:NL:PHR:2021:1050), waarin onder meer te lezen valt dat (na verwijzing naar jurisprudentie van de Hoge Raad) ‘uit het voorgaande afgeleid kan worden dat onder een geautomatiseerd werk steeds een (onderdeel van) een fysiek apparaat is begrepen. Dus een computer, server, router, “ereader”, chip of wat dies meer zij, maar in elk geval zogenaamde hardware. Het gaat in alle gevallen niet om software, zoals computerprogramma's, of – voor onderhavige casus relevant – websites. (...)’ en (na verwijzing naar de parlementaire geschiedenis) ‘dat uit deze overweging volgt dat ook na de wijziging van art. 80sexies Sr per 1 maart 2019 nog slechts gedacht wordt aan apparaten – aan stoffelijke objecten dus – en niet aan onstoffelijke zaken zoals websites. (...) De conclusie van het voorgaande is dus dat een website “op zichzelf” niet kan worden aangemerkt als “geautomatiseerd werk” in de zin van art. 80sexies Sr en/of art. 138b Sr.’

De Hoge Raad overweegt dat artikel 80sexies (oud) Sr zoals dat luidde tijdens het ten laste gelegde feit en artikel 138ab leden 1 en 2 Sr van belang zijn, haalt genoemde bepalingen aan en overweegt dat de tenlastelegging toegesneden is op artikel 138ab in samenhang met artikel 80sexies (oud) Sr en dat daarom aangenomen moet worden dat het in de tenlastelegging voorkomende begrip ‘geautomatiseerd werk’ gebruikt is in de betekenis die dat begrip heeft in

die bepalingen.

De Hoge Raad overweegt dat een inrichting alleen als een ‘geautomatiseerd werk’ in de zin van artikel 80sexies (oud) Sr kan worden aangemerkt als zij geschikt is om drie functies te vervullen, te weten opslag, verwerking en overdracht van gegevens. Het begrip ‘geautomatiseerd werk’ in de zin van artikel 80sexies (oud) Sr is echter niet beperkt tot apparaten die zelfstandig aan deze drievoudige eis voldoen. Ook netwerken die bestaan uit computers die door middel van via het internet verspreide software met elkaar zijn verbonden en/of telecommunicatievoorzieningen vallen onder dat begrip, evenals delen van zulke geautomatiseerde werken (vgl. ECLI:NL:HR:2013:BY9718 en, over het in art. 161sexies (oud) Sr voorkomende begrip ‘geautomatiseerd werk’, ECLI:NL:HR:2011:BN9287).

De Hoge Raad overweegt dat de tenlastelegging inhoudt dat de verdachte ‘in een (gedeelte van) een geautomatiseerd werk, te weten de website van [A], is binnengedrongen’. Het hof heeft de vermelding ‘de website van [A]’ opgevat als de aanduiding in de tenlastelegging van het geautomatiseerde werk dat is binnengedrongen of waarvan een gedeelte is binnengedrongen. Daarbij heeft het hof overwogen dat die website als zodanig ‘feitelijk slechts bestaat uit een samenstel van gegevens, geen fysieke vorm heeft en derhalve het karakter van ‘inrichting’ ontbeert’. Het hof heeft de verdachte vrijgesproken omdat – in cassatie niet bestreden – een dergelijke website op zichzelf niet als een geautomatiseerd werk kan worden aangemerkt.

De Hoge Raad overweegt dat de uitleg die het hof heeft gegeven aan de tenlastelegging en het daarin voorkomende begrip ‘een (gedeelte van) een geautomatiseerd werk’, welk werk bestond uit ‘de website van [A]’, mede in het licht van hetgeen is vooropgesteld en het ontbreken van een concrete aanduiding op welke daar bedoelde inrichting de tenlastelegging ziet, niet onverenigbaar is met de bewoordingen van de tenlastelegging en moet in cassatie worden geëerbiedigd. De Hoge Raad oordeelt dat voor zover de klacht klaagt dat ‘de website van [A]’ in de tenlastelegging moet worden begrepen als de inrichting die de functionaliteit van de website in stand houdt, of als aanduiding van ‘een gedeelte van’ een geautomatiseerd werk, die daarom faalt.

J.H.J. Verbaan, maart 2024

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:455

Zaaknummer: 22/03276

Rechters: V. van den Brink, T. Kooijmans en C.N. Dalebout

Advocaten: S.J. van der Woude

Wetsartikelen: 80sexies Sr en 138ab Sr

RECHTSPRAAK

Bewijsuitsluiting in verband met ontbreken rechtsbijstand?

Bewijsuitsluiting in verband met ontbreken rechtsbijstand?

Wenk

De verdediging klaagt namens de verdachte, ten aanzien van wie onder meer vernieling is bewezen verklaard, over de verwerping door het hof van een tot bewijsuitsluiting strekkend verweer.

Het hof heeft ten aanzien van het verweer waarop de klacht doelt overwogen dat de raadsman zich op het standpunt stelt dat verdachte dient te worden vrijgesproken van de ten laste gelegde feiten. De raadsman voert daartoe aan dat sprake is van een vormverzuim in de zin van artikel 359a Sv. Verdachte is in eerste instantie aangehouden voor openbare dronkenschap. Hiervoor bestaat geen recht op kosteloze rechtsbijstand. Verdachte is echter vervolgens ook gehoord over vernieling en mishandeling waarvoor wel het recht op kosteloze rechtsbijstand bestaat. Door verbalisanten is aan verdachte medegedeeld dat ze recht op een advocaat heeft en aan haar is een brochure verstrekt waar haar rechten als verdachte in staan. De raadsman stelt dat de verdachte ten aanzien van de vernieling en mishandeling apart ingelicht had moeten worden over de kosteloze rechtsbijstand waarop zij recht had. Verdachte heeft volgens de raadsman immers torenhoge schulden waardoor zij zelf nooit om een advocaat zou vragen indien zij die zelf zou moeten betalen. Op grond van deze omstandigheden kan niet worden gezegd dat zij onvoorwaardelijk afstand heeft gedaan van haar recht op rechtsbijstand. Ten onrechte heeft zij daardoor geen rechtsbijstand genoten. De raadsman bepleit derhalve dat de inhoud van de verklaringen van verdachte afgelegd zonder aanwezigheid van een raadsman niet gebezigd mogen worden voor het bewijs vanwege strijd met artikel 6 EVRM.

Ten aanzien van het primair gevoerde verweer oordeelt het hof in het bijzonder dat door de verbalisanten met verdachte op niet mis te verstane en duidelijke wijze meerdere malen is gesproken over de strafbare feiten waarvan zij (achtereenvolgens) werd verdacht en het in verband daarmee eventueel alsnog laten komen van een advocaat. Verdachte heeft echter telkens duidelijk aangegeven dat zij de verbalisanten begreep maar bij het verhoor geen

advocaat wilde, dan wel zijn bijstand niet nodig vond. Het hof is van oordeel dat gelet op voornoemde verklaring van verdachte, die niet anders kan worden gezien dan een uitdrukkelijke en bewuste afstand van haar recht op bijstand van een advocaat, het recht op een eerlijk proces van verdachte niet is geschonden en dat daarom geen sprake is van een vormverzuim waarmee op grond van artikel 359a Sv rekening moet worden gehouden.

De Hoge Raad overweegt dat artikel 27c leden 1, 2 en 3 Sv, artikel 28 lid 1 Sv, artikel 28b leden 2 en 3 Sv en artikel 43 lid 1 Wet op de rechtsbijstand van belang zijn en haalt deze aan. De Hoge Raad overweegt dat uit dit samenstel van bepalingen volgt dat de verdachte die is aangehouden voor een strafbaar feit waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, onder meer medegedeeld moet worden dat de bijstand van een raadsman kosteloos is.

De Hoge Raad overweegt dat als zich een geval voordoet waarin de verdachte afstand heeft gedaan van zijn recht op het raadplegen van een raadsman nadat hij op het bestaan van dit recht is gewezen, maar waarbij tevens is vastgesteld dat sprake is van een vormverzuim in die zin dat niet alle in verband met de aanhouding en het verhoor van de verdachte voorgeschreven mededelingen volledig en in alle opzichten juist zijn gedaan, de rechter, indien verweer wordt gevoerd over een gebrek in het doen van die mededelingen, op grond van artikel 359a Sv moet beoordelen of aan dat verzuim een rechtsgevolg moet worden verbonden en, zo ja, welk rechtsgevolg dan in aanmerking komt (vgl. ECLI:NL:HR:2017:968, r.o. 2.7.2).

De Hoge Raad overweegt dat het namens de verdachte gevoerde verweer inhoudt dat het verhoor van de verdachte dat na aanhouding heeft plaatsgevonden mede betrekking had op de verdenking van vernieling en mishandeling, en dat de verdachte weliswaar geïnformeerd is over het recht op rechtsbijstand maar haar in strijd met de wettelijke regeling niet is medegedeeld dat deze rechtsbijstand kosteloos zou zijn. Verder is aangevoerd dat de verdachte geen afstand zou hebben gedaan van haar recht op bijstand van een advocaat voorafgaand en tijdens haar verhoor bij de politie, als zij op een juiste manier was voorgelicht over de kosten van die rechtsbijstand.

De Hoge Raad overweegt dat het hof dit verweer heeft verworpen en daartoe overwogen dat de verdachte afstand heeft gedaan van het recht op rechtsbijstand. Het hof heeft daarbij echter de juistheid van de hiervoor genoemde stellingen in het midden gelaten en daarmee niet wat namens de verdachte naar voren is gebracht, bij de beoordeling van het verweer betrokken. De Hoge Raad oordeelt dat het hof daarom de verwerping van het verweer ontoereikend heeft gemotiveerd.

J.H.J. Verbaan, maart 2024

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:412

Zaaknummer: 22/00560

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en F. Posthumus

Advocaten: R.M. Noorlander

Wetsartikelen: 359a Sv, 300 Sr, 350 Sr, 27c Sv, 28 Sv, 28b Sv en 43 Wet op de rechtsbijstand

RECHTSPRAAK

Bewijsklachten omtrent bewezenverklaring zware mishandeling.

Bewijsklachten omtrent bewezenverklaring zware mishandeling.

Het cassatiemiddel komt met verschillende deelklachten op tegen de bewezenverklaring.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in ECLI:NL:PHR:2024:63 en blijken uit de volgende overwegingen:

'Het middel

7. Het eerste cassatiemiddel komt met drie motiveringsklachten op tegen de bewezenverklaring. Volgens de eerste klacht is de bewezenverklaring onbegrijpelijk dan wel ontoereikend gemotiveerd in het bijzonder gelet op (a) het gebruik van feiten waarvan de verdachte is vrijgesproken en/of (b) de beoordeling van de aannemelijkheid van de verklaringen van de verdachte. De tweede klacht houdt in dat het bewezenverklaarde opzet niet uit de inhoud van de bewijsvoering kan worden afgeleid, althans ontoereikend is gemotiveerd. Met de derde klacht wordt aangevoerd dat het bewezenverklaarde letsel ten onrechte, althans onbegrijpelijk als zwaar lichamenlijk letsel is aangemerkt, dan wel dat 's hofs oordeel dienaangaande onvoldoende gemotiveerd is.

8. Bij elk van deze drie klachten wordt de stelling betrokken dat het hof daarbij in strijd met de tweede volzin van art. 359, tweede lid, Sv heeft verzuimd in het bijzonder de redenen op te geven waarom het op het bedoelde punt is afgeweken van de namens de verdachte ingenomen uitdrukkelijke onderbouwde standpunten.

Juridisch kader

9. Het is vaste rechtspraak dat de feitenrechter – binnen de door de wet getrokken grenzen – vrij is om van het beschikbare materiaal datgene tot het bewijs te bezigen wat hem uit oogpunt van betrouwbaarheid daartoe dienstig voorkomt en terzijde te stellen wat hij voor het bewijs van geen waarde acht. De feitenrechter hoeft deze beslissingen over de selectie en waardering van het bewijsmateriaal niet te motiveren. Ook de motiveringsplicht van de tweede volzin van

het tweede lid van art. 359 Sv doet niet af aan het uitgangspunt dat de selectie en waardering van het beschikbare feitenmateriaal is voorbehouden aan de feitenrechter. Wel brengt die bepaling mee dat de feitenrechter zijn beslissing nader zal dienen te motiveren wanneer door of namens de verdachte een uitdrukkelijk onderbouwd standpunt is ingenomen ten aanzien van het gebruikte bewijsmateriaal. Wil het ingenomen standpunt de verplichting tot beantwoording scheppen, dan dient het echter wel duidelijk, door argumenten geschraagd en voorzien van een ondubbelzinnige conclusie ten overstaan van de feitenrechter naar voren te worden gebracht. Is sprake van een uitdrukkelijk onderbouwd standpunt als bedoeld in art. 359, tweede lid tweede volzin, Sv en wijkt de rechter in zijn vonnis of arrest van dit standpunt af, dan is hij gehouden in het bijzonder de redenen op te geven die daartoe hebben geleid. Omtrent de aan de mate van motivering te stellen eisen komt onder meer betekenis toe aan de aard van hetgeen aan de orde is gesteld en aan de inhoud en indringendheid van de aangevoerde argumenten. De motiveringsplicht gaat niet zo ver dat bij de niet-aanvaarding van een uitdrukkelijk onderbouwd standpunt op ieder detail van de argumentatie moet worden ingegaan.

Beoordeling van de eerste klacht

10. De eerste klacht valt in de twee hierboven genoemde deelklachten (a) en (b) uiteen. Ik begin met bespreking van deelklacht (b), die gericht is tegen het oordeel van het hof dat de verklaring van de verdachte over de toedracht van het feit onaannemelijk is.

Deelklacht (b)

11. De verdachte heeft in de kern verklaard dat het om een betreuenswaardig ongeluk gaat. Zijn verklaring houdt samengevat het volgende in. Hij heeft [slachtoffer] staand in een badje onder de douche gezet omdat het kind had gespuugd en een beetje zuur rook. De douchekop is door de verdachte zodanig naar beneden gehaald, dat deze zich minimaal een meter boven de schouder van [slachtoffer] bevond. Hij heeft vervolgens de kraan opengezet, de warme kraan meer dan de koude. Toen de verdachte meende dat de eindtemperatuur goed was, is hij zeep gaan zoeken in de badkamer waarbij hij zich omdraaide. Op dat moment had hij geen zicht op [slachtoffer] ; langer dan een minuut heeft hij [slachtoffer] niet uit het oog verloren. Op enig moment hoorde hij [slachtoffer] piepen, maar op geen enkele manier alarmerend, totdat hij [slachtoffer] hoorde schreeuwen. De verdachte zag dat er stoom van het water af kwam en [slachtoffer] voorover aan de kant van het badje hing/stond. Hij heeft [slachtoffer] opgetild, afgespoeld en afgedroogd, en zag dat er velletjes meekwamen.

12. Het hof heeft het scenario van de verdachte verworpen, omdat het “op meerdere (cruciale) punten onverenigbaar is” met de, op de bevindingen van deskundige Kars gebaseerde,

tussenconclusie van het hof. Daarbij spelen twee factoren een belangrijke rol.

13. In de eerste plaats de maximale temperatuur die het water kon hebben. Volgens de vaststellingen van het hof kon het water geen hogere temperatuur hebben gehad dan 58,2 graden – dat is immers de hoogst gemeten temperatuur op 90 cm van de douchekop, iets korter dan de afstand van minimaal één meter die volgens de verdachte zat tussen de douchekop en [slachtoffer] . De overweging van het hof omtrent de kortere opwarmtijd komt, zo begrijp ik, voort uit de verklaring van de verdachte dat hij het kind minder dan een minuut uit het oog verloren heeft. In het scenario van de verdachte zou er meer tijd nodig zijn voordat de temperatuur van het water tot brandwonden zou leiden. Dat past volgens het hof echter niet bij de vorm en begrenzing van de brandwonden. Daarmee kom ik bij een andere conclusie van de deskundige Karst, die door het hof is gevolgd.

14. In de tweede plaats moeten de brandwonden zijn veroorzaakt door een korte blootstelling aan heet water op twee afzonderlijke momenten. Daarbij komt dat blijkens de, door het hof overgenomen, bevindingen van deze deskundige er geen verplaatsing van de straal van de ene locatie naar de andere locatie (een doorloop) heeft plaatsgevonden over het lichaam van [slachtoffer] . Dit een en ander betekent niet alleen dat het water toen een hoge temperatuur moet hebben gehad, maar ook dat die twee afzonderlijke momenten niet kunnen zijn ontstaan door een beweging van [slachtoffer] . Ingeval van een beweging zou een doorloop van de brandwond op het lichaam van [slachtoffer] te zien moeten zijn geweest.

15. Overigens merk ik nog het volgende op. Ter terechtzitting is de aannemelijkheid van de verklaring van de verdachte door de verdediging beargumenteerd met de volgende punten: de bij de politie afgelegde verklaringen van de verdachte zijn consistent; de uitleg die hij aan anderen heeft gegeven (twee vertrouwenspersonen) stemt daarmee overeen; de onderbouwing van zijn verklaringen vindt steun in ook andere stukken in het dossier, zoals een appje waaruit volgt dat [slachtoffer] inderdaad ziek was en had overgegeven en de bevindingen van deskundige Karst; de verdachte heeft blijk gegeven van een geschokte reactie kort na de feiten. Deze argumenten bevinden zich goed beschouwd in de marge van het betoog van de verdediging en hebben vooral een illustratieve functie. Dat het hof deze argumenten niet telkens afzonderlijk en in zoveel woorden bij de verwerping van het onderhavige standpunt van de verdediging heeft betrokken, is niet bezwaarlijk. Gelet op het hier toepasselijke, in randnummer 9 uiteengezette, rechtskader hoefde het hof immers niet op elk detail van het gevoerde betoog in te gaan.

Deelklacht (a)

16. In de bewijsoverwegingen haalt het hof het verloop van het forensisch-medisch

opsporingsonderzoek aan, waarbij wordt gewezen op een rapport van 15 juni 2018 van forensisch arts L.M. Spooren. Het hof vat de bevindingen uit dit rapport samen, ik herhaal uit randnummer 5: “Ten aanzien van de brandwonden concludeert de arts dat de gemelde toedracht, te weten dat deze per ongeluk zijn ontstaan door heet water uit een douche of kraan, geen passende verklaring vormt voor de brandwonden bij [slachtoffer] . Bij het ontbreken van een passende verklaring voor deze bevindingen bij [slachtoffer] acht zij bovendien de brandwonden, de meerdere bloeduitstortingen, onder andere op de rug, de botbreuken en de naald in de binnenzijde van de rechtervoet zeer verdacht voor toegebracht letsel.”

17. Bewijsmiddel 6 betreft een e-mailbericht van forensisch arts Karst, waarin hij schrijft: “Voorlopig concludeer ik dat de combinatie van brandwonden en botbreuken veel waarschijnlijker is als sprake is geweest van toegebracht letsel, dan als sprake is geweest van een accidentele toedracht.”

18. Omdat het hof niet bewezen heeft verklaard dat – kort gezegd – de verdachte botbreuken bij [slachtoffer] heeft toegebracht (feit 2) en een naald in diens voet heeft gebracht (feit 3), heeft volgens de steller van het middel het hof zijn bevindingen mede gebaseerd op feiten waarvoor de verdachte is vrijgesproken, zodat het arrest innerlijk tegenstrijdig en daarmee onbegrijpelijk is.

19. Ik volg de steller van het middel daarin niet. Ten aanzien van het rapport van Spooren – dat de aanleiding is geweest tot het verrichten van nader forensisch-medisch onderzoek – rept het hof van het voegwoordelijk bijwoord bovendien, en wat betreft het e-mailbericht van Karst gaat het om een weergave van diens voorlopige conclusie. De desbetreffende overwegingen moeten naar het mij toeschijnt worden geplaatst in het (mijns inziens geslaagde) streven van het hof om de uitvoerige motivering van zijn oordeel zo inzichtelijk mogelijk te maken door daarbij ook in chronologie een resumé te geven van het verloop van het forensisch-medisch (opsporings)onderzoek. In zijn tussenconclusie beperkt het hof zich echter tot de brandwonden en overweegt het dat, naar kan worden vastgesteld, de brandwonden zijn veroorzaakt door korte blootstelling aan heet water op twee afzonderlijke momenten en dat de verplaatsing van de straal niet heeft plaatsgevonden over het lichaam van [slachtoffer] . Dat ook ander letsel is vastgesteld, is noch voor die tussenbeslissing noch voor ’s hofs eindoordeel van betekenis geweest.

20. Uit het voorgaande volgt genoegzaam dat het hof ook niet heeft verzuimd in het bijzonder de redenen op te geven waarom het te dezen is afgeweken van het namens de verdachte ingenomen uitdrukkelijk onderbouwde standpunt.

Beoordeling van de tweede klacht

21. De tweede klacht bestrijdt de bewezenverklaring van het tenlastegelegde “met opzet toebrengen van zwaar lichamelijk letsel”.

22. Indien het middel bedoelt te klagen dat het hof heeft miskend dat voor een veroordeling op grond van art. 302 Sr specifiek opzet op het toebrengen van zwaar lichamelijk letsel bewezen moet worden, berust de klacht op een onjuiste lezing van het arrest. Het hof heeft nadrukkelijk overwogen dat “de handelingen van de verdachte [...] zozeer [zijn] gericht op het toebrengen van ernstige brandwonden bij [slachtoffer] , dat daaruit het opzet van de verdachte op het toebrengen van zwaar lichamelijk letsel kan worden afgeleid”. Verder wijs ik op de inhoud van hetgeen is bewezenverklaard (zie randnummer 3).

23. Voor zover het middel wil klagen dat het opzet niet uit het bewijsmateriaal kan worden afgeleid, nu de handelingen van de verdachte kort ná het incident – het willen kopen van brandzalf, het bellen van de spoedpost en het meegaan naar het ziekenhuis – daar niet op wijzen en het hof heeft verzuimd daarop acht te slaan, geldt het volgende.

24. Het hof heeft het verweer van de verdediging aldus samengevat, dat opzet niet kan worden aangenomen omdat uit de handelingen van de verdachte blijkt dat hij de aanmerkelijke kans op het letsel nooit heeft aanvaard, in aanmerking genomen dat hij de temperatuur van het water heeft gevoeld, [slachtoffer] direct onder de douche vandaan heeft gehaald en hij er na het incident alles aan heeft gedaan om erger te voorkomen.

25. Onder het hoofd “Heeft de verdachte opzet gehad op het toebrengen van het letsel?”, is het hof ingegaan op het opzetverweer van de verdediging. Daar heeft het hof herhaald dat tweemaal heet water over de huid van [slachtoffer] heeft gestroomd en dat de verplaatsing van de waterstraal, die de twee brandwonden heeft veroorzaakt, niet over de huid van [slachtoffer] is doorgelopen. Het hof gaat er verder vanuit dat het de verdachte is geweest die de waterstraal heeft verplaatst. “Daarbij moet aan de verdachte, in ieder geval ten tijde van het ontstaan van de eerste brandwond, kenbaar zijn geweest dat het contact tussen het water en de huid pijn veroorzaakte bij [slachtoffer] .” In ieder geval op het moment van het ontstaan van de tweede brandwond waren de handelingen van de verdachte dus gericht op het toebrengen van ernstige brandwonden bij [slachtoffer] , aldus het hof. Dit oordeel kan wel degelijk uit de tot het bewijs gebezigde bewijsmiddelen worden afgeleid. Het daaruit voortvloeiende oordeel van het hof dat daarmee het opzet is gegeven, is geenszins onbegrijpelijk en voorts toereikend gemotiveerd. Dat het hof in zijn oordeelsvorming niet nog expliciet de handelingen van de verdachte ná het incident heeft betrokken, doet daaraan niet af.

26. In het voorgaande ligt besloten dat het hof in het bijzonder de redenen heeft opgegeven

waarom het op dit punt is afgeweken van het namens de verdachte ingenomen uitdrukkelijk onderbouwde standpunt.

Beoordeling van de derde klacht

27. De derde klacht richt zich tegen 's hofs oordeel dat het toegebrachte letsel kan worden aangemerkt als zwaar lichamelijk letsel.

28. In de toelichting op het middel wordt in het bijzonder aangevoerd dat de opname in het gespecialiseerde ziekenhuis van relatief korte duur was, hetgeen duidt op niet zodanig ernstig letsel dat sprake is van zwaar lichamelijk letsel en dat bovendien kinderen al snel naar een dergelijk gespecialiseerd ziekenhuis worden verwezen. Daarnaast kunnen de huidverkleuringen volgens de steller van het middel niet worden beschouwd als blijvende ziekte of gelijkgesteld worden aan een litteken en is voorts nog niet gebleken dat er op enig moment na het herstel sprake is geweest van pijnklachten of bewegingsbeperking.

29. In het arrest van 3 juli 2018, ECLI:NL:HR:2018:1051, NJ 2020/200, m.nt. Wolswijk zijn door de Hoge Raad regels gegeven voor de beantwoording van de vraag wanneer van zwaar lichamelijk letsel sprake is. Als algemene gezichtspunten kunnen in elk geval worden aangemerkt de aard van het letsel, de eventuele noodzaak en aard van medisch ingrijpen en het uitzicht op (volledig) herstel. Van zwaar lichamelijk letsel kan niet alleen sprake zijn indien het uitzicht op herstel in belangrijke mate ontbreekt, doch ook indien het letsel gepaard gaat met een langere periode van herstel of van onzekerheid over de mogelijkheid en de mate van herstel. Voorts kan van belang zijn in hoeverre tijdens de periode van herstel sprake is van pijn en/of fysieke beperkingen. Relevant medisch ingrijpen kan bestaan uit operatief ingrijpen, maar ook uit een andere medische behandeling. De beantwoording van de vraag of letsel als “zwaar lichamelijk letsel” moet worden aangemerkt, is buiten de in het arrest aangeduide gevallen, in belangrijke mate voorbehouden aan de rechter die over de feiten oordeelt. Zijn oordeel dienaangaande kan in cassatie slechts in beperkte mate worden getoetst. Indien uit de bewijsvoering niets blijkt omtrent de aard van het letsel, de eventuele noodzaak en aard van medisch ingrijpen en het uitzicht op (volledig) herstel, zal dat aanleiding kunnen geven tot cassatie.

30. Het hof heeft vastgesteld dat de ernst van de – tweedegraads – brandwonden kennelijk zodanig was dat de behandeling daarvan gedurende zes dagen nodig was in een in brandwonden gespecialiseerd ziekenhuis. Daarnaast, aldus de vaststellingen van het hof, is [slachtoffer] een klein kind (ten tijde van het feit nog geen anderhalf jaar oud), zijn de huidverkleuringen bij hem waarschijnlijk een blijvend gevolg van het letsel en is niet uit te sluiten dat de brandwonden op enig moment tot pijnklachten of bewegingsbeperking zullen

leiden. Het hof leidt dit onder meer af uit de verklaring van de deskundige Karst (bewijsmiddel 8).

31. Gelet op deze vaststellingen, acht ik het bestreden oordeel, ook in het licht van het door de verdediging ingenomen uitdrukkelijk onderbouwde standpunt dienaangaande, niet onbegrijpelijk en toereikend gemotiveerd.'

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 12-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:363

Zaaknummer: 21/05376

Rechters: V. van den Brink, T. Kooijmans en C.N. Dalebout

Advocaten: T.M.D. Buruma

Wetsartikelen: 359 Sv en 302 Sr

RECHTSPRAAK

Heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat beklag op grond van artikel 98 lid 4 Sv niet openstaat voor de niet-verschoningsgerechtigde klager?

Heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat beklag op grond van artikel 98 lid 4 Sv niet openstaat voor de niet-verschoningsgerechtigde klager?

Het cassatiemiddel klaagt over de beslissing van de rechtbank tot niet-ontvankelijkverklaring van het beklag.

Mede naar aanleiding van een door de klager op grond van artikel 552a Sv ingediend klaagschrift, dat ziet op de inbeslagneming van een hoeveelheid (digitale) stukken en gegevens, heeft de beklagrechtster die stukken en gegevens in handen gesteld van de rechter-commissaris voor het nemen van een beslissing als bedoeld in artikel 98 lid 3 Sv. De rechter-commissaris heeft vervolgens een beschikking als bedoeld in artikel 98 lid 4 Sv gewezen. Artikel 98 lid 4 Sv stelt de mogelijkheid tot het indienen van een klaagschrift tegen zo'n beschikking uitsluitend open voor de in artikel 98 lid 1 Sv bedoelde personen met bevoegdheid tot verschoning. De rechtbank heeft vastgesteld dat de klager niet als zodanig kan worden aangemerkt. De rechtbank heeft daarom terecht het beklag niet-ontvankelijk verklaard. Het cassatiemiddel is daarom tevergeefs voorgesteld. Dit brengt mee dat de Hoge Raad het cassatieberoep van de klager niet in behandeling kan nemen.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 12-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:312

Zaaknummer: 23/01617 en 23/01617

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en T. Kooijmans

Advocaten: Th.J. Kelder

Wetsartikelen: 98 Sv, 552a Sv, 98 Sv en 552a Sv

RECHTSPRAAK

Heeft de rechtbank nagelaten te onderzoeken of met de manier waarop de schifting van de in beslag genomen stukken en gegevens onder leiding van de rechter-commissaris heeft plaatsgevonden, het verschoningsrecht in voldoende mate is gewaarborgd?

Heeft de rechtbank nagelaten te onderzoeken of met de manier waarop de schifting van de in beslag genomen stukken en gegevens onder leiding van de rechter-commissaris heeft plaatsgevonden, het verschoningsrecht in voldoende mate is gewaarborgd?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat de rechtbank heeft nagelaten te onderzoeken of met de manier waarop de schifting van de in beslag genomen stukken en gegevens onder leiding van de rechter-commissaris heeft plaatsgevonden, in voldoende mate is gewaarborgd dat het verschoningsrecht van de klaagster niet wordt geschonden.

In een geval als dit – waarin een hoeveelheid (digitale) stukken en gegevens in beslag is genomen, de beklagrecht die stukken en gegevens in handen heeft gesteld van de rechter-commissaris voor het nemen van een beslissing als bedoeld in artikel 98 lid 3 Sv en een verschoningsgerechtigde een klaagschrift heeft ingediend tegen de beschikking van de rechter-commissaris – beoordeelt de beklagrecht aan de hand van de stukken en het onderzoek in raadkamer of bij de schifting onder leiding van de rechter-commissaris het verschoningsrecht van die klager voldoende is gewaarborgd. Als de beklagrecht tot het oordeel komt dat, na de schifting door de rechter-commissaris, nog stukken en gegevens onder het beslag vallen waarvan het redelijk vermoeden bestaat dat deze onder het verschoningsrecht vallen, stelt de beklagrecht die stukken en gegevens zo nodig nogmaals in handen van de rechter-commissaris voor een onder zijn leiding uit te voeren nader onderzoek en, als daartoe aanleiding bestaat, nadere schifting.

De rechtbank heeft overwogen dat bij de onder regie van de rechter-commissaris uitgevoerde filterprocedure gebruik is gemaakt van een lijst met een grote hoeveelheid aan zoektermen,

waarop de verdediging 'input' heeft gegeven. Verder heeft de rechtbank overwogen dat, hoewel verschil van inzicht bestond tussen de verdediging en de rechter-commissaris over de hoeveelheid zoektermen en de rechter-commissaris een door de verdediging ingebrachte zoektermenlijst heeft beperkt, de filterprocedure niet te beperkt is geweest. Het op onder meer deze overwegingen gebaseerde kennelijke oordeel van de rechtbank dat bij de schifting onder leiding van de rechter-commissaris het verschoningsrecht van de klaagster voldoende is gewaarborgd en dat geen grond bestaat voor een nadere schifting onder leiding van de rechter-commissaris, getuigt in het licht van wat hierboven is vooropgesteld niet van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd. Daarbij neemt de Hoge Raad mede in aanmerking dat de rechtbank niet onbegrijpelijk heeft geoordeeld 'dat de stelling van klaagster niet is geconcretiseerd met voorbeelden, in die zin een algemeen karakter heeft, en slechts een veronderstelling impliceert' en dat, nu de 'klaagster beschikt over haar volledige administratie, het op de weg van de klaagster [had] gelegen haar stelling concreet te maken'.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, faalt het.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 12-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:314

Zaaknummer: 23/01628

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en T. Kooijmans

Advocaten: Th.J. Kelder

Wetsartikelen: 98 Sv en 552a Sv

RECHTSPRAAK

Kon de rechtbank na gegrondverklaring van het beklag beslissen dat de ‘fysieke goederen’ moeten worden teruggegeven aan de ‘redelijkerwijs rechthebbende’ in plaats van aan de klaagster?

Kon de rechtbank na gegrondverklaring van het beklag beslissen dat de ‘fysieke goederen’ moeten worden teruggegeven aan de ‘redelijkerwijs rechthebbende’ in plaats van aan de klaagster?

Het cassatiemiddel klaagt over de beslissing van de rechtbank dat ‘de fysieke goederen’ moeten worden teruggegeven aan ‘de redelijkerwijs rechthebbende’.

In cassatie kan van het volgende worden uitgegaan. Op 8 februari 2021 is bij de rechtbank een gezamenlijk klaagschrift ingediend namens onder meer de klaagster, [klaagster 3] B.V., [klaagster 4] B.V., [klaagster 5] B.V. en [klaagster 6] B.V. Deze vennootschappen waren gevestigd in [vestigingsplaats] dan wel in [vestigingsplaats]. Het klaagschrift strekt primair tot – kort gezegd – de opheffing van het beslag dat op 27 oktober 2020 is gelegd in de twee bedrijfspanden, en tot teruggave daarvan aan de ‘klagers’. De rechtbank heeft ten aanzien van elk van de klagers afzonderlijke beschikkingen gewezen, waarin de rechtbank telkens het beklag gegrond heeft verklaard ten aanzien van het beslag op de ‘fysieke goederen’ en de teruggave daarvan heeft gelast aan ‘de redelijkerwijs rechthebbende’.

De rechtbank heeft in haar beschikking de gezamenlijke indieners van het klaagschrift aangeduid als de ‘[A-groep]’. De rechtbank heeft niet vastgesteld en ook is niet bij de (gelijktijdige) behandeling van het gezamenlijke klaagschrift door de rechtbank aan de orde gekomen, dat een ander dan een van de hierboven genoemde gezamenlijke klagers behorend tot de ‘[A-groep]’, rechthebbende is van de ‘fysieke goederen’ die in beslag zijn genomen op de twee vestigingsadressen van deze klagers. Gelet daarop heeft de rechtbank met haar beslissingen in de zaken van die klagers dat de ‘fysieke goederen’ worden teruggegeven aan ‘de redelijkerwijs rechthebbende’, kennelijk beoogd dat die goederen worden teruggegeven aan een van de bedoelde klagers, telkens voor zover die voorwerpen aan de betreffende klager

toebehoren. De Hoge Raad verstaat de beschikking van de rechtbank in dit specifieke geval in die zin. Dat de rechtbank niet concreet heeft bepaald welke in beslag genomen voorwerpen die behoren tot de 'fysieke goederen' aan de klaagster worden teruggegeven, leidt niet tot cassatie. De klaagster heeft daarbij onvoldoende belang omdat de klagers aan wie de 'fysieke goederen' worden teruggegeven gezamenlijk het klaagschrift hebben ingediend en dat gezamenlijke klaagschrift ongespecificeerd verzoekt om teruggave aan de 'klagers'.

Het cassatiemiddel is tevergeefs voorgesteld.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 12-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:313

Zaaknummer: 23/01627

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en T. Kooijmans

Advocaten: Th. J. Kelder

Wetsartikelen: 552a Sv en 96 Sv

RECHTSPRAAK

Kon het hof oordelen dat de door de verdachte meegenomen vuilniszak ‘aan een ander toebehoorde’?

Kon het hof oordelen dat de door de verdachte meegenomen vuilniszak ‘aan een ander toebehoorde’?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof een onjuiste uitleg heeft gegeven aan het begrip ‘wegmaken’ als bedoeld in artikel 350 Sr, nu het hof ten onrechte heeft geoordeeld dat de door de verdachte meegenomen vuilniszak ‘aan een ander toebehoorde’.

De tenlastelegging is toegesneden op artikel 350 Sr. Daarom moet worden aangenomen dat het in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende begrip ‘toebehoorde aan’ is gebruikt in de betekenis die dat begrip heeft in die bepaling.

Van een goed dat ‘geheel of ten dele toebehoort aan een ander’ is geen sprake als de eigenaar de eigendom van dat goed heeft prijsgegeven. (Vgl. ten aanzien van diefstal HR 2 april 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ5952.)

Het hof heeft vastgesteld dat de verdachte een vuilniszak heeft weggemaakt die door [betrokkene 1] voor de voortuin van zijn woning was geplaatst om te worden opgehaald door de vuilnisophaaldienst. Het hof heeft bewezen verklaard dat die vuilniszak ten tijde van het wegmaken aan [betrokkene 1] ‘toebehoorde’, en in dat verband overwogen dat degene die huisvuil aanbiedt door dit te plaatsen aan de stoeprand met het oog op vernietiging daarvan, ‘hooguit (...) afstand doet van zijn eigendomsrecht ten behoeve van de vuilnisverwerker’. Dat oordeel getuigt van een onjuiste rechtsopvatting, omdat degene die overeenkomstig de plaatselijke voorschriften in de openbare ruimte afval ter inzameling en verwerking aanbiedt, geacht moet worden daarmee de eigendom van dit afval te hebben prijsgegeven. Voor de beoordeling of een eigenaar de eigendom van een goed heeft prijsgegeven is niet relevant of – en, zo ja, door wie – dat goed daarna weer in bezit is genomen.

Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 12-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:384

Zaaknummer: 22/03554

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en C.N. Dalebout

Advocaten: S.T. van Berge Henegouwen

Wetsartikelen: 350 Sr

RECHTSPRAAK

Verzet artikel 181 Sv zich ertegen dat de officier van justitie een vordering doet aan de rechter-commissaris die toepassing zal geven aan de voorschriften van artikel 98 Sv?

Verzet artikel 181 Sv zich ertegen dat de officier van justitie een vordering doet aan de rechter-commissaris die toepassing zal geven aan de voorschriften van artikel 98 Sv?

Het cassatieberoep richt zich tegen beschikkingen van de rechtbank die zijn gegeven op het hoger beroep dat door het openbaar ministerie is ingesteld tegen een beschikking van de rechter-commissaris. In die beschikking heeft de rechter-commissaris beslist op een vordering van het openbaar ministerie als bedoeld in artikel 181 Sv.

Op grond van artikel 241c Sv staat geen cassatieberoep open tegen een beschikking van de rechtbank als bedoeld hierboven. Daarom kan de Hoge Raad het cassatieberoep van het openbaar ministerie niet in behandeling nemen.

Naar aanleiding van deze zaak – waarin de officier van justitie met een in artikel 181 Sv bedoelde vordering de rechter-commissaris heeft willen betrekken bij het onderzoek aan in beslag genomen voorwerpen/(digitale) gegevens(dragers) op de eventuele aanwezigheid van gegevens waarover het verschoningsrecht zich uitstrekt – verdient het volgende nog opmerking.

In het geval van inbeslagneming van voorwerpen voorziet artikel 98 Sv in voorschriften die strekken tot bescherming van het verschoningsrecht. In artikel 98 Sv wordt onder meer geregeld dat de rechter-commissaris – zo nodig na kennisneming van de betreffende stukken – beslist of inbeslagneming is toegestaan (lid 3), waarbij tegen die beschikking beklag openstaat voor de verschoningsgerechtigde (lid 4). Ook als de inbeslagneming van de betreffende voorwerpen feitelijk al heeft plaatsgevonden, kan onder omstandigheden aanleiding bestaan om (alsnog) de procedure van artikel 98 Sv te volgen. De procedure van artikel 98 Sv is ook van toepassing in het geval van doorzoeking van een plaats ter vastlegging van gegevens die op deze plaats op een gegevensdrager zijn opgeslagen of vastgelegd op grond

van artikel 125i Sv (vgl. HR 16 oktober 2018, ECLI:NL:HR:2018:1960).

Hoewel de regeling van artikel 181 Sv daarop niet specifiek is toegesneden, verzet deze regeling zich er niet tegen dat de officier van justitie een vordering doet aan de rechter-commissaris die ertoe strekt dat de rechter-commissaris ten aanzien van in beslag genomen voorwerpen dan wel bij een doorzoeking van een plaats vastgelegde gegevens toepassing zal geven aan de voorschriften van artikel 98 Sv. De officier van justitie is daartoe ook gehouden als met het oog op het waarborgen van de met het verschoningsrecht beoogde belangen het volgen van de procedure van artikel 98 Sv noodzakelijk is, met name als filtering van stukken of gegevens niet mogelijk is zonder dat inhoudelijk kennis wordt genomen van stukken of gegevens waarvan het redelijk vermoeden bestaat dat zij onder het verschoningsrecht vallen (vgl. wat de Hoge Raad, in een enigszins andere context, heeft overwogen over de rol van de rechter-commissaris bij de bescherming van het verschoningsrecht en over de toepassing van artikel 181 Sv, in de beslissing die de Hoge Raad heeft uitgesproken in de zaak 23/03504, ECLI:NL:HR:2024:375, onder r.o. 6.5,5 en 6.6).

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 12-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:377

Zaaknummer: 23/03439

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en T. Kooijmans

Wetsartikelen: 181 Sv en 98 Sv

RECHTSPRAAK

Had het hof het OM niet-ontvankelijk moeten verklaren in de vervolging van de verdachte, omdat de verdachte lijdt aan een zodanige psychogeriatrische aandoening waarvan in redelijkheid geen herstel valt te verwachten?

Had het hof het OM niet-ontvankelijk moeten verklaren in de vervolging van de verdachte, omdat de verdachte lijdt aan een zodanige psychogeriatrische aandoening waarvan in redelijkheid geen herstel valt te verwachten?

Het cassatiemiddel klaagt over de verwerping van het verweer dat het openbaar ministerie niet-ontvankelijk moet worden verklaard in de vervolging van de verdachte omdat de verdachte lijdt aan een zodanige psychogeriatrische aandoening dat geen herstel mogelijk is.

De toelichting bij de nota van wijzigingen bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de Wet van 19 november 1986, *Stb.* 1986, 587 (Wet tot herziening van de bepalingen van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering, de Beginselenwet gevangeniswezen en enkele andere wetten omtrent de maatregel van terbeschikkingstelling en enige andere onderwerpen die met de berechting van geestelijk gestoorde delinquenten samenhangen) houdt onder meer het volgende in over de gevolgen van een schorsing van de vervolging op grond van artikel 16 Sv en de mogelijkheid van een verklaring dat de zaak geëindigd is (naar geldend recht op grond van art. 29f lid 1 Sv):

‘In de gevallen waarin dit artikel moet worden toegepast, zal soms ieder uitzicht op hervatting van de strafvervolging ontbreken. Aan de geschorste strafvervolging zal dan definitief een einde komen door verjaring, dan wel door een verklaring van de rechter ingevolge artikel 36 Sv., op een namens de verdachte ingediend verzoek, «dat de zaak geëindigd is».’

(*Kamerstukken II 1980/81, 11932, nr. 6, p. 64.*)

Het cassatiemiddel berust op de opvatting dat in het geval dat bij de verdachte een psychogeriatrische aandoening wordt vastgesteld waardoor hij niet in staat is de strekking van

de tegen hem ingestelde vervolging te begrijpen, en een herstel van het cognitief functioneren van de verdachte in redelijkheid niet valt te verwachten, de rechter niet op grond van artikel 16 lid 1 Sv mag overgaan tot schorsing van de vervolging, maar daarentegen het openbaar ministerie niet-ontvankelijk moet verklaren in de vervolging. Die opvatting vindt echter, gelet op de tekst van artikel 16 lid 1 Sv en de hierboven weergegeven wetsgeschiedenis, geen steun in het recht.

Ook het in artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces staat niet in de weg aan de toepassing van artikel 16 lid 1 Sv in het hiervoor omschreven geval. Aan artikel 6 EVRM kan het recht worden ontleend om effectief te kunnen deelnemen aan een strafprocedure (vgl. onder meer de uitspraak van het EHRM van 23 februari 1994, nr. 16757/90 (*Stanford/Verenigd Koninkrijk*), par. 26, over 'the right of an accused to participate effectively in a criminal trial'). Uit dit recht vloeit voort dat de strafprocedure niet kan worden voortgezet als de verdachte vanwege (bijvoorbeeld) een psychogeriatrische aandoening niet in staat is tot effectieve deelname aan die procedure. Schorsing van de vervolging op grond van artikel 16 lid 1 Sv leidt ertoe dat de strafprocedure niet wordt voortgezet, terwijl die schorsing op grond van artikel 16 lid 2 Sv alleen dan kan worden opgeheven als van het herstel van de verdachte is gebleken. Daarmee vormt de regeling van artikel 16 Sv in het licht van artikel 6 EVRM een passende waarborg.

Het cassatiemiddel faalt.

Opmerking verdient het volgende. Als bij onherroepelijke einduitspraak de vervolging van de verdachte met toepassing van artikel 16 lid 1 Sv is geschorst, staat de mogelijkheid open van een verzoek aan het in artikel 29f Sv bedoelde gerecht om te verklaren dat de zaak geëindigd is. Aanleiding daarvoor kan erin zijn gelegen dat, ook na verloop van tijd, geen uitzicht is op herstel van de verdachte en daarmee dat het geenszins waarschijnlijk is dat de schorsing van de vervolging op enig moment in de toekomst met toepassing van artikel 16 lid 2 Sv zal worden opgeheven. Een verklaring dat de zaak geëindigd is, kan dan eraan bijdragen dat aan de procesdeelnemers duidelijkheid wordt verschaft over de afloop van de zaak.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 12-03-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:378

Zaaknummer: 22/00795

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en F. Posthumus

Advocaten: V.P.J. Tuma

Wetsartikelen: 16 Sv, 29f Sv en 6 EVRM